

OP WEG

Batavenbrood en kaiserbolletjes

Wilma van der Jagt

Allebei liggen ze in de middagpauze op tafel in de personeelskamer. Batavenbrood van de Aldi naast kaiserbolletjes van Albert Heijn.

Allebei lekker vers en met stevig beleg. De ene collega eet dus batavenbrood. Twee plakken dubbel in een zakje. De andere neemt kaiserbolletjes.

Ook twee in een zakje.

Dat batavenbrood oogt heel gezond: donkerbruin en duidelijk zichtbaar gebakken uit verschillende soorten granen en pitten. Je ziet de stukjes nog zitten. Grove en fijne korrels gemixt. De aanblik alleen al geeft een gevoel van gezondheid. Die kaiserbolletjes ogen wat luxer natuurlijk. Dat doet de naam al vermoeden: wit brood, een sterpatroontje in de bovenkant gedrukt en bestrooid met sesamzaad.

Hazelnootgebakjes

Die broodpakketjes deden me denken aan een hoofdstuk uit een boek. Het staat bij mij thuis op de plank boven m'n werkplek. Ik kijk er regelmatig in. Het gaat over de vraag of je nog wel ergens bij wilt horen. En zo ja, hoe dan. Dat is namelijk veranderd: dat gevoel van gemeenschappelijkheid. En dat geldt voor de hele West-Europese samenleving. Je merkt het aan kleine en grote gewoontes. Een voorbeeld: hoe nemen we de telefoon op? Met Marleen..., Henk..., Andries.... Alleen voornamen. Ik ben in de eerste plaats 'ik'. Het individu is belangrijk. Dat komt eerst. Hoor je ook ergens bij? Een gezin, familie, stam, dorp of kerk? Dat komt dan op de tweede of zoveelste plaats. En het is ondergeschikt aan jouw individu. Je bepaalt het ook zelf.

Dat gevoel van saamhorigheid is in andere culturen anders. In onze cultuur was het zo'n pakweg vijftig jaar geleden ook anders. De schrijver gebruikt een voorbeeld om uit te leggen wat hij bedoelt. Hij vergelijkt dan een plaat tompouces met losse hazelnootgebakjes. Tompouces worden gesneden uit één grote plaat. Ze zijn deel van een geheel. Dat geheel was er eerst. Elke tompouce komt eruit voort.

Bij hazelnootgebakjes gaat het anders. Die worden stuk voor stuk gemaakt. Daarna kun je ze wel bij elkaar zetten in een groep. Dan horen ze bij elkaar. Maar ze blijven op zichzelf. De groep ontstaat pas als de gebakjes bij elkaar staan. Net andersom als bij de tompouces dus. Dat is grappig uitgelegd. Je begrijpt meteen wat de man bedoelt: wij, West-Europeanen in deze eeuw, hebben dus een hazelnootgebakjes-saamhorigheidsgevoel.

Veelkleurig

Daar zitten we dan. Allemaal samen in de kerk. De gemeente. Een groep, zou je kunnen zeggen. En kijk es om je heen. Wat een verschillende mensen. Alle soorten en maten, geslachten en leeftijden, meningen en opvattingen, gaven en eigenschappen, kennis en vaardigheden, karakters en eigenaardigheden, ziektes en onvolkomenheden bij elkaar. Een grote veelkleurigheid. Ook in geloof. En in beleving van dat geloof. Daar moet aandacht voor zijn. En ruimte. Maar het moet niet betekenen dat ik mijn geloof ga losmaken van het geloof dat we samen delen. Samen met de gelovigen nu, maar ook samen met de voorvaderen. In trouw aan de Bijbel en de belijdenis. De verscheidenheid moet binnen die grenzen blijven.

Tompouces

Nee, geen hazelnootgebakjes dus. Geen individuen die het voor zichzelf uitmaken. Tompouces, dat leek me een goed beeld. Allemaal uit dezelfde plaat gesneden. Totdat mijn oog viel op die lunchpakketjes. En ik dacht: dat is veel mooier natuurlijk! Geen tompouces. De Here heeft een betere vergelijking bedacht: brood. Dat is een prachtig beeld. Steeds komt het in de Bijbel terug. Want dat brood is de Here Jezus zelf. Daarom wil Hij ons zo zien: één als een brood. Eerst korrels, graan en meel. Dan denk ik aan dat batavenbrood: allerlei korrels. Grote, kleine, dikke, dunne, bruine, groene. Geen losse individuen die een zelf geschikte groep vormen. Niet een gemeente van losse kaiserbolletjes. Nee, één brood is het. En omdat het één brood is, zijn wij één lichaam. Met hoeveel we ook zijn. Hoe verschillend we ook zijn. We hebben immers allemaal deel aan het ene brood? Daarom moeten we elkaar liefhebben. Niet alleen met woorden. Juist ook met daden. De Here Jezus heeft het *gedaan*. Voorgedaan. Uitnemend! Perfect! Daar kunnen wij nooit aan tippen. Maar dat geeft niet. Want Hij is dat brood, Hij is dat lichaam. Wij mogen deel hebben aan Hem.

Ervan zijn of erbij gaan

We zijn van dat brood. Dat is anders dan: we gaan erbij. En dan denk ik weer even aan dat batavenbrood en die kaiserbolletjes. Deel zijn van één brood is iets anders dan een groep losse bolletjes. Denk er maar aan hoe die gemaakt worden: kaiserbolletjes worden één voor één gemaakt. Ze zijn ieder apart. Net als die gebakjes. Ze horen als groep anders bij elkaar. Minder basaal. Het individu-zijn staat voorop. Je wilt anders gekend worden. Anders benaderd. Zelf kiezen, zelf beslissen. Je wilt niet toegesproken worden alsof je allemaal uit hetzelfde deeg gebakken bent. Want dat ben je niet. Je kiest zelf waar je bij gaat. Of niet. Als je erbij gaat, kan dat heel goed met hart en ziel. Maar je wilt je eigen mening naar voren kunnen brengen en je kunt heel goed verdragen dat een ander het niet met je eens is. Maar je gaat er niet 'bij' als je weet dat daar een aantal oudbakken plakken brood zijn, die vinden dat jij net zo moet worden als zij. Daar wil je niet van zijn. Gelijk heb je! Of toch niet?

Ik geloof...

Een heilige algemene christelijke kerk. Ik zie dat nog niet, maar ik geloof het. En ik ben van die kerk. Nee, ik ben er niet *bij*. Ik ben *ervan*. Niet omdat dat altijd zo plezierig is. Nee, omdat het *heilzaam* is. Hoe weet ik dat? Dat zegt de Here immers zelf? Tsja, als het nou al allemaal zo fantastisch was als het zou moeten zijn!! Ja, dan was het niet zo moeilijk. Maar dan was het ook geen geloof meer. Dan zagen we het al. Nu moeten we het nog geloven. En dat is niet gemakkelijk. Helemaal niet. Want wat je ziet, is soms het tegenovergestelde. Je geloof wordt zwaar op de proef gesteld op dat punt. En toch.... Wij zijn één brood. Uit veel korrels gemalen en gebakken. Hoevelen ook..., één lichaam. Dat zal ik niet alleen met woorden, maar ook met daden laten zien. Hoe? Met wat je aandoet. Innerlijke ontferming, goedheid, nederigheid, zachtmoedigheid, geduld. Verdraag elkaar. Doe de liefde aan als band van volmaaktheid. En let nou eerst maar eens op alles wat er bij jouzelf aan mankeert. Als je daar wat meer oog voor krijgt..., dan wordt de kritiek op de ander vanzelf al minder. De bekende balk! De kerk, de gemeente, dat ben je zelf!! Als het jou niet lukt, wat zul je dan kritiek hebben op de ander? Kritiek op je gemeente? Dat is kritiek op jezelf. Het is jouw taak eraan te werken dat het fijn is in de kerk. Je plicht. Je bent medeplichtig.

Al die verschillende mensen

Samen geven ze de gezonde smaak aan het brood. Toch wel. Ik geloof.... Je moet dus kijken met geloof. Dan zie je het. Ondanks alles. Want gezond is niet wat *ik* lekker vind. Gezond is wat de Here zegt.

Dat ene brood is het lichaam van Christus. Geen losse bolletjes. Daar gaat het in de Bijbel niet over. Eén brood is het.

Ik ben van dat ene brood. Jij ook. Samen twee sneetjes batavenbrood. Een lunchpakketje. Van hetzelfde brood gesneden.

Het zal je goed bekomen!